

REGISTER OBVEZNIKOV ZA CEPLJENJE IN IZVAJANJA CEPLJENJA (NIJZ 49)

(do popolnega zajema podatkov v novem registru cepljenih oseb se zbira agregirane podatke o vseh opravljenih cepljenjih v Sloveniji)

Kontaktne podatki

Nacionalni inštitut za javno zdravje
Trubarjeva 2, 1000 Ljubljana, Slovenija
Irena Jeraj, irena.jeraj@nijz.si
Katja Krnc, katja.krnc@nijz.si

Pravna podlaga za zbiranje podatkov:

Zakon o zbirkah podatkov s področja zdravstvenega varstva (Uradni list RS, št. [65/00](#), [47/15](#) in [31/18](#)), oznaka NIJZ 49

Zakon o nalezljivih boleznih, Uradni list RS št. 33/2006

Pravilnik o potrdilih, vodenju evidenc in zagotavljanju podatkov o cepljenju, neželenih učinkih po cepljenju in zdravstvenih napakah pri cepljenju (Uradni list RS, št. 12/2017)

Zakon o državni statistiki ZDStA (Uradni list RS, št. 45/95 in 9/2001), Uredba (ES) št. 1338/2008 Evropskega parlamenta in sveta z dne 16. decembra 2008 o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z javnim zdravjem ter zdravjem in varnostjo pri delu

Namen zbirke podatkov

Zagotoviti kvalitetne podatke za oceno in analizo precepljenosti v državi. Načrtovati strategijo ukrepov preprečevanja in obvladovanja bolezni, ki jih preprečujemo s cepljenjem.

Kratek opis zbirke podatkov

Nalezljive bolezni pri nas niso več med najpogostejšimi vzroki za prezgodnjo umrljivost. Zaradi epidemijskega pojavljanja in težkega poteka nekaterih nalezljivih bolezni pa je njihovo preprečevanje in obvladovanje v vseh razvitih državah ena najpomembnejših preventivnih dejavnosti. Med mnogimi specifičnimi ukrepi za preprečevanje in obvladovanje nalezljivih bolezni je najpomembnejše cepljenje, ki je najučinkovitejši preventivni in protiepidemijski ukrep in je zato izrednega strateškega pomena, saj pomeni neposredno in najboljšo možno zaščito prebivalstva. Namen cepljenja ciljnih skupin prebivalstva je vzpostavitev primerne individualne zaščite. Z ustreznim obsegom cepljenja pa se pri določenih nalezljivih boleznih poskuša doseči tudi kolektivno imunost prebivalstva.

Cepljenje poteka po natančno določenih strokovnih navodilih in priporočilih ter v predpisanem obsegu, v vseh predpisanih fazah pa ga izvajajo zdravniki v zdravstvenih domovih, in zasebni zdravniki s koncesijo. Aktivnosti cepiteljev koordinirajo območni in nacionalni koordinator cepljenja, katerih naloge so med drugim: strokovno usposabljanje in svetovanje izvajalcem cepljenja, zbiranje in analiziranje podatkov ter ocenjevanje uspešnosti cepljenja.

Zbiranje podatkov o opravljenih cepljenjih in geografski razporeditvi precepljenosti pri posameznih ciljnih skupinah prebivalstva je nujno za načrtovanje in izvajanje cepljenja ter ocenjevanje uspešnosti cepljenja pri preprečevanju pojavljanja in širjenja ter obvladovanju nalezljivih bolezni.

Izvajalci cepljenj so dolžni voditi evidence o opravljenih cepljenjih (elektronsko ali v pisni obliki) in o njih poročati območnim enotam NIJZ, ti pa zbrane podatke posredujejo Centru za nalezljive bolezni NIJZ.

Kratka zgodovina zbirke podatkov

Cepljenja v predšolskem obdobju

- od leta 2003 do leta 2009, ko je na območnih enotah še deloval računalniški program CEPI za beleženje opravljenih cepljenj pri predšolskih otrocih, se je precepljenost predšolskih otrok ocenjevala vsako leto na vzorcu 850-900 naključno izbranih predšolskih obveznikov za cepljenje iz cele Slovenije.

- po letu 2010 se precepljenost izračunava na podlagi agregiranih podatkov, ki jih posredujejo izvajalci cepljenja s pomočjo spletne aplikacije »Cepljenje.net«. Izvajalci cepljenj predšolskih otrok tako za posamezno leto posredujejo agregirane podatke o številu opredeljenih obveznikov za posamezno cepljenje in številu opredeljenih obveznikov, ki so bili cepljeni.

Cepljenja v šolskem obdobju – cepljenje proti humanim papilomskim virusom (HPV)

- od šolskega leta 2009/10, ko se je začelo izvajanje neobveznega cepljenja proti okužbam s HPV pri deklicah v 6. razredu osnovne šole, izvajalci tega cepljenja za posamezno šolsko leto posredujejo
- agregirane podatke o številu opredeljenih deklic, ki so po programu do tega cepljenja upravičene in številu deklic, ki so bile cepljene.

Ostala cepljenja – cepljenje proti gripi in klopnemu meningoencefalitisu

- izvajalci cepljenja proti gripi za posamezno sezono, izvajalci cepljenja proti klopnemu meningoencefalitisu pa za koledarsko leto posredujejo agregirane podatke o številu oseb, ki so bile cepljene.

Poročevalci, njihove obveznosti, zaščita podatkov

Podatke so dolžni posredovati vsi javno zdravstveni zavodi (JZZ) ter druge pravne in fizične osebe v zdravstveni dejavnosti, ne glede na koncesijo.

Metodološke osnove raziskovanja

Cepljenja v predšolskem obdobju

- Ciljna populacija: predšolski otroci v Sloveniji, ki so po Programu cepljenja obvezniki za cepljenje proti določenim nalezljivim boleznim
- Enota poročanja: zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenja pri predšolskih otrocih
- Enota opazovanja: predšolski otroci, ki so po Programu cepljenja obvezniki za cepljenje, opredeljeni pri določenem izvajalcu
- Referenčno obdobje: koledarsko leto

Cepljenja v šolskem obdobju – cepljenje proti humanim papilomskim virusom (HPV)

- Ciljna populacija: deklice, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole v Sloveniji, ki so po Programu cepljenja upravičene do cepljenja proti HPV
- Enota poročanja: zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenja pri šolskih otrocih
- Enota opazovanja: deklice, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole v Sloveniji, ki so po Programu cepljenja upravičene do cepljenja proti HPV, opredeljene pri določenem izvajalcu
- Referenčno obdobje: šolsko leto

Ostala cepljenja – cepljenje proti gripi in klopnemu meningoencefalitisu

- Ciljna populacija: vsi prebivalci Republike Slovenije
- Enota poročanja: zdravstveni zavod oziroma zasebni zdravnik, ki opravlja cepljenja proti gripi ali klopnemu meningoencefalitisu
- Enota opazovanja: oseba, pri kateri je bilo opravljeno cepljenje proti gripi ali klopnemu meningoencefalitisu (po odmerkih)
- Referenčno obdobje: sezona (cepljenje proti gripi), koledarsko leto (cepljenje proti klopnemu meningoencefalitisu)

Definicije

Cepljenja v predšolskem obdobju

Obvezniki za poročanje o cepljenju proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence tipa b in otroški paralizi so bili npr. v letu 2018 otroci rojeni od 1.1.2017 do 31.12.2017. Cepljenje s tremi odmerki cepiva proti navedenim petim nalezljivim boleznim je potrebno opraviti do dopolnjenih 12 mesecev starosti. Precepljenost proti davici, tetanusu, oslovskemu kašlju, hemofilusu influence tipa b in otroški paralizi pomeni delež pravočasno cepljenih otrok/obveznikov s 3 odmerki cepiva.

Obvezniki za poročanje o cepljenju proti ošpicam, mumpsu in rdečkam so bili npr. v letu 2018 otroci rojeni od 1.7.2016 do 30.6.2017. Cepljenje z enim odmerkom cepiva proti navedenim trem nalezljivim boleznim je potrebno opraviti do dopolnjenih 18 mesecev starosti. Precepljenost proti ošpicam, mumpsu in rdečkam pomeni delež pravočasno cepljenih otrok/obveznikov z enim odmerkom cepiva.

Cepjenja v šolskem obdobju – cepljenje proti humanim papilomskim virusom (HPV)

Precepljenost proti HPV pomeni delež cepljenih deklic, ki obiskujejo 6. razred osnovne šole s tremi ali z dvema odmerkoma* cepiva v posameznem šolskem letu.

*od šolskega leta 2014/15 naprej zaradi spremenjene sheme cepljenja

Ostala cepljenja – cepljenje proti gripi in klopnemu meningoencefalitisu

Precepljenost proti gripi pomeni delež cepljenih prebivalcev Republike Slovenije z enim ali dvema odmerkoma cepiva v posamezni sezoni.

Število cepljenih proti klopnemu meningoencefalitisu predstavlja prebivalce Republike Slovenije, cepljene s 1., 2., 3., odmerkom ali revakcinirane, v posameznem koledarskem letu.